

LA VIDA ES DE SORRA

Gemma Gorga, *Mur*
Barcelona: Meteora, 2015

Des d'aquella ja llunyana *Ocellania* que va guanyar el Premi Rosa Leveroni de 1996 fins *Mur* Gemma Gorga (1968) ha construït una obra poètica amb passa constant i silenciosa, amb veu unívoca, sempre segura des de la perspectiva d'un llenguatge doblement assumit fins el punt de la seva distorsió o el·lipsi. A petites dosis i suaument, això sí.

Mur és el seu sisè poemari; l'han precedit *Ocellania* (1997), *El desordre de les mans* (2003), *Instruments òptics* (2005), *Llibre dels minuts* (2006) i *Diafragma*, a quatre mans amb el fotògraf Joan Ramell (2012). La celebrada traducció de Dilip Chitre, *Vint esmorzars cap a la mort* (2012) compta també entre els precedents. La producció poètica de Gorga, quantitativament discreta, ha estat, en canvi, profusament guardonada i seleccionada en diverses antologies, com *Six Catalan Poets* (2013) o *Que van a dar en la mar. Antología poética mediterránea* (2013), a més de les antologies de gènere *Contemporànies* (1999), *Eròtiques i despentinades* (2008), *Lo que puede un cuerpo* (2009) o *Forked tongues* (2012). Ha estat traduïda al castellà, italià i anglès. Les publicacions sobre literatura de l'àmbit hispànic queden a l'altra banda del mirall. Cito les antologies on figuren els poemes de Gemma Gorga perquè em sembla significativa la proporció entre antologies generalistes i les de gènere; diria que ha estat en l'àmbit d'aquests estudis on s'esdevé una recepció crítica que la situa en un dels epicentres de la seva generació.

Mur és un decurs entre dos extrems que s'uneixen en l'evocació del temps, inherent en el conjunt dels poemes. En un extrem, una infantesa viscuda i una evocació destil·lada amb senzillesa aparent en el que la perspectiva de la persona adulta no distorsiona ni malmet el record: el constata amb dolcesa, tenint present "la paradoxa / del tacte, / que a penes toca un ésser / el destrueix". A l'altre extrem hi ha la senectud, el final de la vida i de la consciència de la vida, una mort present al llarg

dels anys – al poema “Desaparegut” - i una mort present i persistent fins el seu acompliment – “L’àpat”. Entremig, una “Maternitat” que no es decanta i que arriba a enyorar l’estat primigeni – “Prematura”. Hi trobem la inconsciència feliç de la infantesa entre un parlar aparentment neutral en l’evocació dels interiors - “Coreografia per a interior domèstic”. Gorga se serveix de les àvies en un traspàs gairebé osmòtic de la memòria a la desmemòria, de la vida menuda a la història que emmarca i condiona la vida dels éssers – “Cançó de cosir”. El valor de les àvies és més testimonial que sentimental – les fotografies al final del llibre ho corroboren atorgant rostre i visibilitat material, commou i, alhora, trasllada el lector al pla de la reflexió.

On queda, doncs, l’escriptura poètica al *Mur*? Sigui viscut des de dins, murada, o des de fora al caire de la murtra, sigui per expressar-se en aparents murmuris, la veu i, doncs, l’escriptura poètica de Gorga integra tots dos extrems. Hi sorgeixen l’edat de la innocència amb el punt de tragèdia – “Visió” i la serenitat plena de tendresa dels finals – “Qui era”, “Sala de cures intensives”. És un discurs poètic que integra la dualitat, com en l’essència de la mateixa poesia s’hi integra el pensament.

Vinyet Panyella

Publicat a *Poetari*, núm. 7/8 (novembre 2015)

